

Analytisk och holistisk bedömning av examensarbeten på grundlärarprogrammet

Ilona Rinne

Göteborgs universitet

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession, IDPP

Rinne, I., och Dragemark Oscarson, A. (2019).
Examinatorers och handledares förhållningssätt till
betygskriterierna. In Franck, O. (Red.), *Vetenskaplighet
i högre utbildning*. Lund: Studentlitteratur.

Examensarbete i lärarutbildning

- Alla utbildningar på kandidat- och avancerad nivå ska avslutas med ett självständigt examensarbete.
- En ökning av examensarbeten kräver hög vetenskaplig kompetens hos både handledare och examinatorer inte minst i bedömning.

Bedömning av examensarbeten

Forskning om högre utbildning visar att:

- Det är låg tillförlitlighet i bedömningen
- Tolkningsbara betygskriterier påverkar bedömningen
- Bedömning påverkas av en mängd subjektiva faktorer

Vi behöver få mer kunskap om:

- Vilka överväganden görs i bedömningsprocessen? Hur kombineras de olika delarna till ett slutbetyg?

(Bloxham, et. al. (2016), Harsch and Martin (2013), Haagsman et. al. (2021), Sadler (2005, 2009) m.fl.)

Bedömning av examensarbeten på lärarprogrammet

- "Think-aloud" studie med fyra disputerade examinatorer (Rinne, 2016).
- Utvecklingsprojekt på IDPP

Analytisk och holistisk bedömning av examensarbeten

- Hur bedömer examinatorer de delar av examensarbeten som tidigare har identifierats som problematiska?
- *Metod och teori, resultat och analys, språk och struktur.*
- Intervjustudie med 10 examinatorer på grundlärarprogrammet.

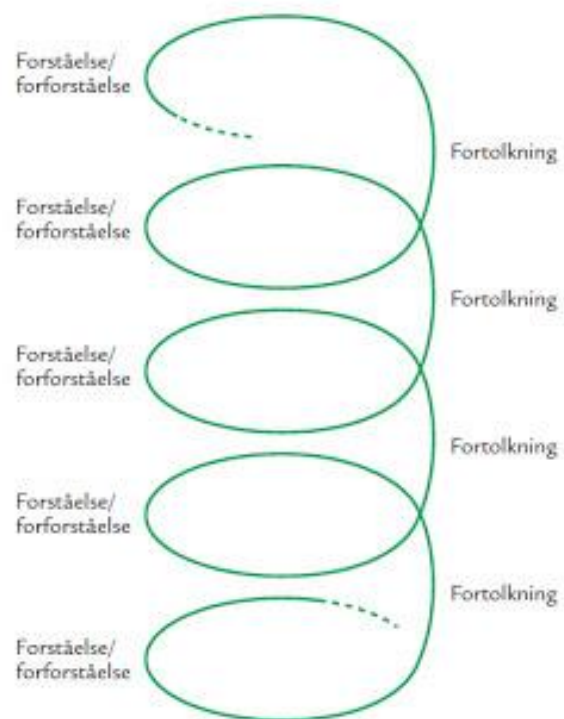
Betygsättning av examensarbeten

- Vilka likheter/skillnader kan identifieras i examinatorernas analytiska bedömning?
- Hur kombineras den analytiska bedömningen till ett slutgiltigt betyg?

Analytisk och holistisk bedömning

- Analytisk bedömning: kriterier
- Holistisk bedömning: utan kriterier (Sadler, 2005)
- Tyst kunskap, ”magkänsla”
- Komplex bedömningsprocess

Den hermeneutiska spiralen

Huvudresultat

- G är ett väldigt brett betyg
- Examinatorer gör olika överväganden när den analytiska bedömningen kombineras och uttrycks i en holistisk bedömning. Olika delar väger olika tungt.
- Ingen systematik, subjektiva överväganden i vad som bedöms vara grundläggande för bedömning.

Metod och teori

- Medvetenhet bland examinatorer att det finns olika uppfattningar om vad teori är och hur denna del ska bedömas.
- Olika uppfattningar huruvida kraven är för högt eller för lågt ställda.

Bedömning av Metod och teori

- Teori saknas helt, uppsatsen kan inte godkännas pga. det.
- Det finns någon slags teori, även om den inte är tydligt framskriven, "de har gjort ett försök".
- Teori saknas/är svagt framskriven, men det är ingen anledning att underkänna uppsatsen.

Resultat och analys

- ”Analysen är ingen analys” – enighet bland examinatorer
- Två ytterligheter: dålig analys – gedigen analys:
- *Det här är en riktigt dålig uppsats som inte går att kompensera på något sätt (Examinator 7, Uppsats C).*
- *Den var väldigt gedigen. Alltså den var den bästa av alla tre uppsatserna, alltså väldigt gediget genomförande (Examinator 2, Uppsats C).*

Språk och struktur

	G	VG
Språk	Språket i uppsatsen är värderingsfritt, formellt och i stort sett korrekt i enlighet med svenska eller engelska språkregler.	Språket är nyanserat, stilistiskt konsekvent och innehåller få fel.
Struktur	Uppsatsen har en genomtänkt och begriplig struktur. Formalia är korrekt och uppvisar konsekvens.	God integrering mellan problemformulering, metod, teori och analys.

Språk

- *... det finns fel och fel, men att det är... ja, något stavfel här och var eller någon liten missuppfattning när det gäller några få ord. Det kan man ta, tycker jag, men inte när det blir liksom förvirrat... när hela resonemang blir konstiga, att man själv måste läsa om fem gånger för att förstå vad är det personen vill säga. Då tycker jag inte att man kan släppa igenom det, för det handlar om personer som ska undervisa i skolan och kan man inte lyckas förmedla då, vad det är man vill säga, göra sig förstådd, då kan man inte undervisa. Det går liksom inte. Det går inte ihop. (Examinator, 4, Uppsats, C).*

Språk

- *Och språket är en G-fråga. Alltså man anar att, eller man ser att det är problem, en student med lite problem med språket, där det är lite konstig meningsbyggnad och ordval och lite sånt. Språket är sådär. Svårt att åtgärda. Men jag tycker ändå att bristerna är inte så allvarliga att jag vill sätta U på den (Examinator 9, Uppsats C).*

Språk

- *”Jag tittade bara snabbt på kriterierna då och då för godkänt står det ”språket i uppsatsen är värderingsfritt, formellt och i stort sett korrekt med enlighet med svenska skrivregler”. Ja... det tycker jag väl ändå”* (Examinator 3, Uppsats C).

Holistisk bedömning

Uppsats	U	G	VG
A (G)	7	3	0
B (VG)	1	4	5
C (VG)	4	5	1

Holistisk bedömning

- ”Analysen är ingen analys” (Examinator 1, Uppsats C, betyg U)
- ”Oerhört gedigen analys med många ingångar” (Examinator 2, Uppsats C, betyg G).
- ” ... här är det ju helt klart den analytiska nivån som är klart lägre då, väldigt beskrivande” (Examinator 3, Uppsats C, betyg G).

Sammantaget

- Bedömning är svårt
- Vad innebär det för studenterna?

Vad göra?

- Diskussion på institutions-, fakultets- och nationell nivå.
- Mer forskning

Referenser

- Bloxham, S., den-Outer, B., Hudson, J., and Price, M. (2016). Let's Stop the Pretence of Consistent Marking: Exploring the Multiple Limitations of Assessment Criteria. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 41(3), 466–481.
- Haagsman, M., Snoek, B., Peeters, A., Scager, K, Prins, F., & van Zanten, M. (2021). Examiners' Use of Rubric Criteria for Grading Bachelor Theses, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 46, 1-17. DOI: 10.1080/02602938.2020.1864287
- Harsch, C., and Martin, G. (2013). Comparing Holistic and Analytic Scoring Methods: Issues of Validity and Reliability. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 20(3), 281–307.
- Rinne, I., and Dragemark Oscarson, A. (2019). Examinatorers och handledares förhållningssätt till betygskriterierna. In Franck, O. (Ed.), *Vetenskaplighet i högre utbildning*. Lund: Studentlitteratur.
- Rinne, I. (2016). Likheter och skillnader i bedömning av examensarbeten. En intervjustudie med fyra examinatorer på lärarprogrammet. Högskolepedagogiska texter, Enheten för pedagogik och interaktivt lärande (PIL). www.pil.gu.se/publicerat/texter
- Sadler, D. R. (2005). Interpretations of Criteria-Based Assessment and Grading in Higher Education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 30(2), 175–194.
- Sadler, D. R. (2009). Indeterminacy in the Use of Preset Criteria For Assessment and Grading. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 34(2), 159–179.

